

Vejen herfor? Er det militære Hensyn, maa jeg sige, at det er i højeste Grad sørgeligt, om de skulde være i Stand til at hindre Gennemførelsen af en Kulturopgave af denne Art. Jeg vil indstændig opfordre den højtærede Undervisningsminister til at udtale sig om dette Spørgsmaal, og jeg haaber, at han vil kunne give en Forsikring om, at vi inden ret længe vil være i Stand til at gennemføre Kastelspark-Projektet, der i alle Henseender byder baade skønne og gunstige Betingelser for et Nationalmuseum og et Folkemuseum. Man vil nu komme med den almindelige Indvending, at Staten er for fattig, at vi ikke har Raad til noget. Men man har altid Raad til at værne sin Kultur, fattigere er vi ikke, og det, at vi skrider til et Arbejde af et saa betydeligt Omfang, har jo tilmed den store Betydning, at der dér vil blive en Del ledige Hænder beskæftiget, og at Byen, Landet vil erhverve sig et Aktiv, hvorved Kulturen paa dette Omraade vil være sikret. Jeg vil altsaa bede den højtærede Undervisningsminister være saa elskværdig at udtale sig om dette Spørgsmaal.

Man taler saa meget om Sparsommelighed og Økonomi, men man kan dog ogsaa vise en uøkonomisk Økonomi. Det gælder i det Tilfælde, jeg her har nævnt, det gælder paa andre Omraader af langt mindre Rækkevidde, men som det dog kan være af Interesse i Forbigaaende at nævne. Naar man saaledes fra Departementet for Told- og Forbrugsafgifter den 24. September i Aar gav en Meddelelse til rette vedkommende om, at Skyldraadsdiæterne vilde være at nedsette for visse Virksomheder, der falder ind under Vurderingsmændenes Gerning, saa er dette en Økonomi, der er meget forkastelig, ogsaa set fra Statens Synspunkt, fordi det Arbejde, her er Tale om, er overordentlig betydeligt. Opmaalning og Bedømmelse kræver meget Arbejde, ofte en lang Arbejdstid, og naar man lønner slet, faar man ikke godt Arbejde — det gælder her, som det gælder i alle andre menneskelige Forhold. Jeg synes ikke, Staten kan være bekendt at være fedtet. Den kan være sparsommelig, men fedtet bør den ikke være.

Naar man taler om den Sparsommelighed, der skal vises baade af Stat og Samfund, havner man ved Udtalelser, der har en ren international Karakter, saa vist som de økonomiske Forhold er trykkede i alle Lande. Finanskonferencen i Bryssel i 1920 opstillede en vis international Rettesnor med Hensyn til Sparsommelighed.

Først krævede man, at almindelige Udgifter skulde dækkes af Indtægterne, dernæst en kraftig Indskrænkning af Militæruddgifter, endvidere ingen uproduktive overordentlige Udgifter og endelig det lavest mulige Beløb til produktive overordentlige Udgifter. Af disse Punkter er det nemmest straks at beskæftige sig med Punkt 2: en kraftig Indskrænkning af Militæruddgifterne. En kraftig Indskrænkning af disse Udgifter synes jeg ikke, vi har mærket nogen Tendens til hos den højtærede Regering. Man har faaet saa omtrent at vide, hvad man kan vente sig, men kalde det for en kraftig Indskrænkning tror jeg ikke, man kan. Det forekommer mig, at Verdenskrigen har lært Menneskene, og at de efterfølgende Aar har vist os, at det eneste, der betyder en kraftig Indskrænkning af Militæruddgifterne, er at skride til Afvæbning, et Forslag, der oprindeligt har været kun socialdemokratisk, men som har vundet større og større Tilslutning udenfor Socialdemokraternes Kreds. Det Ønske, der næres i det store menige Folk, er: en Kamp mod Militarismen, nu konsekvent gennemført ved, at man ophæver alle uforholdne Militæruddgifter, indskrænkende sig til, hvad der hedder Politivagt, men ingenlunde opgivende det Formaal, som bl. a. det ærede Medlem Hr. Moltesen i Gaar fremdrog, idet han sagde, at der ved Militærvæsenet var noget fysisk og moralsk opdragende, som man ikke skulde slaa en Streg over, selv om man bekæmpede Militarismen. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem, for saa vidt som jeg, i Overensstemmelse med mit Parti, hævder, at det vilde være en stor Fare, om man strøg den fysiske Opdragelse af den unge Slægt. Min Interesse for Gymnastik og Idræt dikterer mig da ogsaa — hvad der svarer til en Bestemmelse i vort Program — Ønsket om, at vi havde en obligatorisk fysisk Opdragelse af Slægten. Men dette staar kun i meget fjern Forbindelse med, hvad vi kalder Militærvæsenet. Jeg nævner blot Nødvendigheden af denne Opdragelse, fordi ogsaa jeg, hvad jeg tror alle Medlemmer i denne Sal er enige med mig i, maa kræve en Slægt, der ikke er blødsøden og ømfindtlig, men kraftig, fysisk udholdende, i Stand til at taale noget og til at yde en Indsats i Livets Forhold. Jo kraftigere den unge Slægt er, des mere aandelig Værdi vil den ogsaa tilføre Samfundet. Naar en bekendt københavnsk Professor for nogle Dage siden efter Georg Brandes' Foredrag om Homer mente at kunne betegne Idrætten som Sportsidioti,